

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača stempel za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

 Zaradi denasnjega praznika izide prihodnji list v soboto.

Hohenwart

se je enkrat dobro oglasil v seji državnega zbora 16. t. m. Pri posvetovanji druge konfesionalne postave, katera je vseskozi dobra, ker tudi bogatim cerkvenim posestvom davek naklada, iz katerega bodo nižji duhovniki plačevani, — oglasil se je Hohenwart in odgovarjaje ministru Auerspergu na znano njegovo neomikano vedenje in govorjenje pri sklepu generalne debate o prvi konfesionalni postavi, razložil je tudi svoje stališče in energično zavrnil napade, ki v ustavovernih listih nanj leté. Za to se nam potrebno zdi iz tega govora važnejše stavke posneti. Hohenwart je rekel:

„Osnovna postava o državnem zastopu ima tudi §. 15., ki ima isto veljavo in moč kakor vsi drugi paragrafi te postave, katerega je zdanja vlada in njena prednica večkrat upotrebljevala in ki določuje, da se državne osnovne postave smejo spremeniti, ako se sklenejo spremembe z dvema tretjinama glasov.

„Vsled tega paragrafa in na tanko po njegovem predpisu sem ob svojem času želel spremeniti državno osnovno postavu, katera si nij občnega priznanja pridobila, da si obstoji uže deset let. Ali sem pri tem tuje pravice, tudi če so bile neugodne, z manjšo ali večjo vestnostjo spoštoval, nego zdanje ministerstvo, to naj vam novinarstvo, to naj vam društva in porotniške klopi vseh dežel v monarhiji povedo. To, gospoda, je resnica. Vse, kar se pravi več, je tendencijozno lepotičenje, naj prihaja od katerega mesta koli hoče.

„Jaz nemam ni veselja niti poklica raz-

pravljati o tem, kaj bodo imeli nasledniki zdajnega ministerstva storiti; a z vso odločnostjo moram konstatirati, da zdanjemu ministerstvu pri njegovem nastopu nij bilo treba ni ene besede, ni ene črke ustave zopet v življenje spravljati.

„Ako se je ministerskemu načelniku primerno zdelo pri oni priliki tudi nekoga ne navzočnega napasti, ki je bil ob svojem času na čelu trgovinskega ministerstva, stopil je s tem na polje, ki bi mi ob naših denasnjih razmerah jako lahko bilo rečno odgovarjati.

„Ali gospoda, jaz nečem polemizirati, jaz hočem samo dejanstvene stvari pojasniti in za to bode dovolj, ako opemnim, da nijsem onega moža, kateremu so napadi svetlosti veljale, jaz v Avstrijo poklical, nego poklicalo ga je uže prejšnje ministerstvo, in da je bil ob času, ko sem ga jaz Nj. veličanstvu nasvetoval za trgovinskega ministra, uže več let v Avstriji delujoč, in če se ne motim, kolega dveh gospodov, ki sedita denes na ministerskih sedežih. Dalje pa moram še pristaviti, da ta mož ne bi bil mogel za Avstrijo toplejše čutiti, ko bi bila celo njegova zibel v tej deželi tekla. Da si je bil poleg tega baš v oni stroki, v kateri bi imel trgovinski minister zmožen biti, slavo pridobil; da je v vsem učenem svetu poznan in spoštovan, to se mi zdi vendar, da težno na vago pada in vsakako več obzira zaslučuje, nego kaka brezduhovita fraza.

„Oprostite, gospoda, ako se bolj razgrejem nego ste od mene vajeni; a uže več nego dve leti so moji protivniki ves svoj orožni arzenal proti meni obračali, ne da bi bil jaz le poskušal braniti se. Sto in stokrat me je novinarstvo poskušalo na vsak le mogoč način umoriti, in denes za dobro izpozna, ne morda kak novinec, ki si dober

kup hoče svoje ostroge zaslužiti, — nego ministerski načelnik, z najgrobejšim strelivom proti meni v boj spuščati se. Star pregovor pravi: „mnogo sovražnikov, mnogo česti“, in jaz mislim gospoda, da imam pravico le-to tolažbo za sebe jemati. Ali povedal bodem tudi, zakaj se tako kolosalno mnogo močij proti meni potroša.

„Ta boj ne velja moji osobi, ne moji slabi moči. Jaz sem bojišče uže davno svojim protivnikom prepustil, boj velja ideji, katero zastopam in ta ideja vsakako živi dalje, in ta ideja je dandenes močnejša nego je bila tačas, ko sem jaz na ministerskem stolu sedel, kajti utrjena je z izkustvi zadnjih let, kakor se je do vidnega pokazalo, da se z vojaško vlado in volilno reformo za silo da parlament skupaj spraviti, da se pa taka ustava, kakoršno bi vsi narodi Avstrije priznali in tudi varovali ne dá po nobenem drugem potu doseči nego po potu sporazumljenja mej vsemi narodi te države. Naj še tako veljavni protivniki proti temu nastopijo, naj očita nositeljem te ideje reakcija, federalizem, ultramontanizem in kakor se zovejo besede, s katerimi so me tako mnogodarno obsuli, ipak se ne bode posrečilo narode k oni svobodi prisiliti, v kateri vidijo samo njeno spako.“

To je prvi veljavnejši govor Hohenwartov, ki obsega tudi njegov program. Opozorujemo, da on nikjer in nič ne poudarja, da, celo odbija od sebe reakcijske nazore nekih svojih sobojevnikov „pravnarjev“.

Pot k časti.

Neki jako bogati posestnik dá pred nekoliko desetletij izmed mnogih posestev eno jako plodno na Slovenskem v najem. Najem-

Listek.

Narodne pripovedke.

(Izgledi ogerske in štajerske slovenščine.)
(Priobčuje prof. M. Valjavec.)

2. Dva čedniva i eden nouri brat.

(Noršinci.)

Ednouk so bilij trij brati. Dva starejšiva sta mlajšega za nourega držala. Starejšiva sta si ednouk gučala da ta šla gouske kradnot. Mlajši je tou čiao pa je odišao k tistomi gospodari šteroga so gouske bilé. Te brati je pravo da prijdeta gouske kradnot dva brata, da ka njemi dá da de on stražo. On je pravo da njemi dá da dobro večerjo i naj lepšega gosáka. Brat si je zlio edne klejšče pa odišao v štaló gde so gouske bilé. Gda sta brata prišla kradnot pa gda je eden notri stoupo prijaó je ednoga za nous s

klejšči (!) a on zakričij: ete gouske trnok grizéjo. Vgojčno gda je nori prinesao gosáka pravo je eden drugomi: vijdiš, nouri je vkradno a miva nej. Za tin sta si pálik gučala da ta šla konje kradnot. Nouri odide pálik k tistomi vérti čidi so konji bilij pa se pogodij palik za večerjo i naj lepšega konja. Gda sta prišla vdari ednoga z ednov trejskov po glavi a on zakričij: eti konji trnok bréajo, pa sta odišla. V gojčno je té palik konja prignao a brata sta si gučala: nouri je vkradno a miva nej. Za tin ga je gnao na senje pa prijde v eden loug gde je eden brejst škripao a nouri je mislo da je tou kúpec pa se je pogajao z njim. Gda je brejst zaškripao on je vsigdar pravo da ne dá za telko. Za tim je pravo: dobro, da mi ne ščeš povedati, jaz ti eti njam konja pa v útro prijden po pejneze, či mi ne dáš, tè te doli vsičém. On prijde drugi den pa je

nej našao konja ar ga je vuk pojo. Te ga doli vsičé a notri najde dosta pejnez. On odnesé domou i pokazao bratom a oni so pravli da naj ide k popi po tanjer. A pop ga je pitao, za kaj ntecajo. On je pa povedao da do si pejneze tálali. Zda so njemi brati pravli, da naj ide k dveram, či pop prijde da ga notri ne pústij. A nouri si je edno trejsko zlio pa gda je pop prišao vdaro ga je po glavi. Zda je pravo bratom: popa san bujo. A oni so njemi pravli, za kaj je tou napravo. Za tin so popa odlesli v klejt a gda je v nedelo vzounu k meši pribeži nouri v cérkev pa povej lúdem: pop našoj klejti spij. Lúdi pridejo v klejt pa vidijo edno mrtvo tele štero sta njegoviva brata bujla, ar sta njeva že prve znala da on tou povej lúdem a popa sta v parmo odnesla. Sledi so si slamo talali. Čedniva sta doubila pri kraji a nouri na srejdi a na srejdi je

nik plodnost videč, pobota se prav lahko s poštenim bogatincem, prevzame ne samo velikansko plodovito graščino nego tudi uže v službi stoječe sluge, katerih si je vsak uže precej polja prikrmetoval: Bili so ti ob enem sluge in prosti posestniki, le desetino so morali še kot davek plačevati. — Razdeljeno je bilo to posestvo v več gospodarstev, na katerih so najemniki oskrbniki ali uradniki prosto vsak po svoji pameti kmetovali. Pridelki so bili v prvih letih velikanski, in misliti bi si moral vsak človek bravi o njih strašanskih vseh, da so izvrstni ekonomski; tudi se je tako mislilo in nekateri so še sedaj te vere, kateri o njih načinu kmetovanja ne vedó. Sejalo in želo se je mnogo let v gori omenjeni večini. A vsaka stvar se mora enkrat obrabiti, isto tako je zemlja po nadaljevanem brezumnem gospodarjenju brez vsakolišnega povračka gnoja morala opustotiti, obdelovanje se nij več izplačevalo. Kaj sedaj početi? Iznašli so lisičji uradniki drug pot. Napravijo za neubogljive sluge dresure, v katerih so vsakega s pomočjo pandurjev toliko časa priganjali, dokler se nij njih volji podvrgel, postali so sluge in kmetje ob enem služniki nenasitljivih uradniških pijavk. Tudi to pijavkanje je le nekoliko časa trajalo. Sluge uže oguljeni poskušajo z silo zmirom nepreneosljivejšega jarma otresti se. Nikoli nij bilo posestnikovega nadzornika, da bi v najem dano graščino ogledoval, ker se je posestnik na poštenost najemnikov in njegovih oskrbnikov zanašal. Zvedevši pa naposled o slabem gospodarjenju in nezadovoljnosti svojih nekdanjih kmetov, pošlje nadzornika stanje graščine in kmetov ogledat. Oni najde ne le sinove nekdanjih tlačanov svojega gospoda v največji revščini, nego tudi nekdanje rodovitne polje do čistega izsrkano. Vse to so bili uzroki, da je pogodbo z najemnikom prelomil, graščino v svojo režijo nazaj vzel in kmete oprostil. — Velikodušni posestnik nij, kakor se pri vsaki taki prekuciji pripeti, oskrbnike iz službe pustil, nego jih obdržal, naredil je odvisne in odgovorne pri svojem centralnem vodstvu graščin.

V prid narodnega gospodarstva bi svetoval tem oskrbnikom isto tako našim častitim gg. duhovnikom priuzročeno sokrivdo pri zanemarjanju našega kmetijstva z naučenjem kmetijskih vednosti popraviti. Sami se priznavate kot oralce ledine. — Res je, toda vi ste vaše polje brez gnoja

pop bllo. Nouri je zlo popa pa odnesao v eno zelje, v edno roko njemi je djao sekero a edno je tak naravnal kak da bi šteo za edno glavon zelja držati. Za tin odide k vérti čido je tou zelje bilon, da eden njegova zelje kradne. Vért odbežij ta pa lučij sekiro v njega a pop se je prevrgao. Zdaj je pravo nouri: ka ste tou napravili, ka ste popa bujli? A vért njemi je pravo da njemi dá stou rajnški či nikami ne povej. Nouri je privolo tak. Sledi ga je palik odnesao na edno črešnjo, dene njemi edno torbo na šinjek. On odbižij palik k tistomi vérti čida je ta črešnja bilja. Té vért lučij eden bot v njega i doli se je prevrgao. Te njemi obeča palik stou rajnški da naj nikami ne povej. Gda je nouri že dosta huncvotarij napravo, odišao je domou pa je srečnejše živjo nego čedniva. —

(Dalje prihodnjič.)

obdelovali, zato je postalo pusto, nerodovito; moralo se vam je samovladno oskrbovanje v prid narodnega gospodarstva prikrajšati. Hvalite se dalje z budenjem kmetijskega stanu. Kaki so vspehi ali so razvidni? — Prisvojili ste si ime „edini voditelji“ kmetovi, kam ste ga pripeljali, ali ste mu stan zboljšali? kar se od vas kot „edinih voditeljev“ terjati mora. Naštevate, da ste vednosti med kmetom širili, kmet potrebuje najbolj vednosti o kmetijstvu, torej vi ste kmetijske vednosti med kmeti širili? Slabe pridelke uže pustega polja smatrali ste kot božjo kazen. Ali se to pravi: vednost širiti? resnico govoriti? Mesto gnoja na njivo, ste mu svetovali za sv. mašo dajati, tako se je z gnojem mesto pusta njiva kmeta, cerkvena mošnja pognojila. Tudi je remalo veliko krvavih pridelkov — ob času suše, deževnega vremena, bolezni priuzročene po vam nezapadljivih naravnih uzrokih — po aranžiranih procesijah in božjih potih v cerkve. Se tako ravnanje ne pravi ne vednost širiti? Eto vam za sredopostno pridigo!

Mnogobrojna, izobražena, vplivajoča in jaz bi še pristavil, premožna stranka ste vi, gospodje duhovniki! Porabite vse te vam od boga dane darove v zboljšanje kmetijskega stanu v materialnem obziru. Kot mnogo vplivajoča stranka vplivajte, da se vam priložnost da, v kmetijstvu se izučiti, kot mnogobrojni stranki se bode vašim terjatvam rado ustreglo; kot premožna stranka napravite si kmetijske šole, kar se uže v teologijah zgoditi more; kot izobražena stranka skrbite ne le za dušni nego tudi telesni blagor kmeta in združite se k vspešnemu delovanju tudi z izobraženo posvetno stranko. Ako hočete svojemu stanu zopet posvetno veljavo pridobiti, morete le takrat, ko si na vašo zastavo zapišete „učenje vere in kmetijstva“ samo za omiko naroda. Skažite se, kolikor vas je možev. Tu vas čaka največja slava in čast.

V Ljubljani 18. marca.

Češki novinar Lukeš piše v svojem listu „Nation“ govoreč o tem, kako so se Slovani obnašali v državnem zboru pri konfesionalnih postavah:

„Mi cerkveno-politične zrelosti slovansko-avstrijskih narodov nijemo čisto nič gineni. Nasprotno imamo prav mešane občutke gledé facita omike in duševne svobode avstrijskih Slovanov. Mi smo mislili, da zadosti, ako opomnimo slovansko-avstrijske poslance na proti-reformacijo 17. veka, pa se zadržé nasproti cerkveno-politični reformi v Avstriji korektno, ter preskrbé, da se ne vrne pogubni upliv katoliške cerkve na življenje slovansko-avstrijskih ljudstev. Da, mi smo se nadejali, da mora zadostiti opominjanje na enako zgodovino trpljenja vseh slovansko-avstrijskih narodov o času zopetnega katoliziranja, pa zagledajo zastopniki tek narodov že uže ne pot zdravega človeškega razuma, vsaj oni narodne poštenosti. Motili smo se. Večina slovansko-avstrijskih poslancev je ono roko poljubila, ponižno poljubila, ki je tepla slovenske narode, ki jih je kruto tepla. Samo mala kopica 24 slovanskih poslancev je zadelala pot narodne poštenosti, zdravega človeškega razuma, svobodnega duha. Osramočeni in razžaljeni konstatujemo to resnico.

„Najzoprniša prikazen v cerkveno-političnem boji zadnjih dnij je bil govor češko-slovanskega poslanca Pražaka, potem glasovanje ostalih 8 češko-slovanskih poslancev proti zakonski osnovi. Čehoslovan Pražak se je ponižal za šampijona dogme nezmotnosti, za govornika konkordata. Pražak se je zraven tega še tako daleč spozabil, da je najslavnejši kos zgodovine lastnega naroda prav zoperno onesnažil. Tako ravnanje je pod vsako kritiko. Tudi tukaj se ne sme več z dokazi bojevati, nego z — — —, in zato je menda še ves češko-slovanski narod kljub pasivitetni mizeri dosti možá.

Edina svetla točka slovansko-avstrijske cerkvene politike, v kolikor se je z odrajavila, je govor slovenskega poslanca Razlaga. Pošteno in krepko trujenje po resničnem najboljšem, namreč po svobodni duhi svojega naroda, brez vseh stranskih obziróv, — popolna oblast nad obravnavanim predmetom, — originalne in plodne cerkvenopolitične ideje spojene z bistvenim, očiščenim državno-političnem izpoznavanjem, duhovite aperçus, patrijotično navdušenje in vse pridobljajoča toplost — to karakterizira oratorični proizvod, s katerim se je Razlag za zakonsko osnovo potegnil. Njegov govor je eden najpomenljivejših v celi glavni debati, z njim se je Razlag dvignil med najznamenitejše osebnosti slovanskih poslancev in je v vseh pametnih krogih vzbudil veliko nadejo v bodočnosti.

„Razlagov govor in glasovi 24 slovansko-avstrijskih poslancev se imajo smatrati kot rešenje časti avstrijskega slovanstva v svobodnostnem obziru in se morajo tem bolje ceniti. Na drugi strani pa se mora slovansko-avstrijska cerkvena politika, kot celota cenjena, najhujše obsoditi. Kakor so bile vse sedanje politične težnje brez plana in brez cilja, v večini napačne, tako je tudi cerkvena politika avstrijskih Slovanov v najbolje kričečem protivju z diktati zgodovine, t. j. s svarjenjem in opominjevanjem preteklosti; upira se proti terjatvam sedanjosti, in bi bila tudi svoboda duha slovansko avstrijskih narodov za bodočnost kratkovidno v nevarnost spravila, ko bi ne bila, kakor vsa dosedanja politika, absolutno brez moči. Obsodba proti slovansko-avstrijski cerkveni politiki poostruje še politični faktum, da je klerikalna pravna stranka za dobljeno pomoč noče podpirati v državo-pravnih in narodnih težnjah, in sicer edino iz tega uzroka ne, ker je klerikalna opozicija še veliko bolj slabotna kakor državopravna sama“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. marca.

V poslanski zbornici **državnega zbora** je v seji 17. marca o zakonski osnovi tikoma pokritja potreb katoliškega kulta govoril generalni govornik Karlon, obžalovaje molčanje majoritete v generalni debati. Stremayr pove, da nij stvar vlade, spuščati se v teoretično borbo. Namen vladne predlage je: ustvarjenje davka za župnijske in samostanske dohodke, ne pa za njihovo premoženje. Ta davek se bo obrnil za izboljšanje plač nižjega duhovenstva. Da bi se te uredile, se je uže dolgo škofo izpodbujalo, a samo Raušer je dal 80.000 gold.; zato je morala vlada to stvar v roke vzeti. Minister Lasser odgovarja na Hohenwartov govor, katerega zove pomenljivega možá, ki

ima važno preteklost, in morebiti tudi uplívno bodočnost. A Hohenwartove ideje o splošnem ustavnem konkordatu ne more odobravati — pravi Lasser nijen realni politikar. Več o tem prihodnjé govorimo.

Škofje se zdaj na Dunaji posvetujejo kako bi zavrgli in zabranili, da cesar ne bi potrdil konfesionalnih postav. Vsi so prišli, le dva, ljubljanski in kraljevgradski ne marata udeležiti se skupščine, kjer se taji zdrava pamet in za rimske jezuite in višjo hierarhijo proti državi zarote delajo.

Rusinski škof Sembratovič si je veliko prizadeval, da bi rusinske poslanca, ki so duhovniki, naščuval proti konfesionalnim postavam. A rusinski župniki so rajši svoj razum poslušali nego škofa in glasevali kot neodvisni možje.

V **gospodski zbornici** so 17. t. m. bili tudi škofje navzočni in so izročili predsedništvu spomenico, v kateri se za konkordat poženo in pravijo, da bodo le tako dolgo udeleževali se debat, dokler zbornica ne bo sprejela novih konfesionalnih postav. — Volil se je odbor za konfesionalne postave v katerem imajo ustavoverci večino.

Ogerski listi dvomijo, da bi se koalicija obistinila. Kadar Andrassy pride, se odloči. Reform. Lonyayev list, zaznamuje to-le kombinacijo: kabinet Szlavy ostane, Zichy bode finančminister, Sennyey pa z velikimi oblastmi na kraljevo povelje prevzame notranje ministerstvo.

Vnanje države.

Ruski „Golos“, panslavističen list, misli, da tendencija nemške politike nij mir; pravi, da zunaj nemških mej ne bode nihče verjel, ako Nemci zagotavljajo, da hočejo mir. „Mi vemo, pravi „Golos“, in Nemško vé, da mu mi ničesa ne moremo vzeti. Toda najmanjši poskus Nemčije bi patrijotizem ruskega naroda žalil, in ta vihar bi se prej ne pomiril, da bi bil oni kaznovan, ki se je drznil poskušati. Nemško misli, da s Francosko še petdeset let ne bo miru. A koliko stoletij, bi še ne imelo miru, ko bi ne bile razmere z nami prijazne. Čudno se nam zdi, da slišimo iz ust pruskega feldmaršala (Moltkeja), da se Nemčija pripravlja, da njene armade proti dvem nasprotnim stranem naredo front, med tem, ko se nam vsak dan zagotavlja, da so se ne smo stari prijatelji, nego i stari sovražniki v interesu miru ozko zvezali“. Vidi se iz tega, da bi bilo bolje, ko bi Moltke ne bi ropotal s sabljo.

V seji **italijanskih** poslancev je minister-prezident Minghetti predložil državne proračune. On je konstitiral, da se je leta 1873 porabilo 35 milijonov. Leta 1874 se ima 10 milijonov prihraniti. Deficit l. 1874 ne bode znašal 128 milijonov. Minister pravi, da se bode lahko odgovorilo potrebam državne blagajnice s sredstvi državnega zaklada, ne da bi bilo treba izdati papirnati denar ali pa vzeti na posodo. Leta 1875 bode deficit znašal samo 75 milijonov. Ministerprezident pravi, da ostane le potem v uradu, ako se njegovi finančijelni načrti potrdé. Zbornica je Minghettijev govor s pohvalo sprejela.

Nemški državni zbor je sprejel v tretjem branji zakon o omejenji pravic nemških konzulov v Egiptu in je začel drugo posvetovanje tiskovne postave, katere se je prvih pet paragrafov sprejelo kakor jih je komisija nasvetovala. Civilno-zakonska postava se je uže publicirala. Bismarek okreva.

Dopisi.

Iz Trsta 14. marca. [Izv. dop.] Grom in peklo, — si bo tist vaš čudnež Luka Jaran mislil: v Trstu je bil na sredpostno nedeljo korzo! Hodili so ljudje ošemljeni, ko predpustom; vozili se v elegantnih ekvipažah ter sladkarije metali in na večer imeli veliki maskirani ples, ali, hotel sem reči,

veliko maškerado. Kako, da se nij Trst potopil, ker le par sežnjev od morja leži, ker si upajo ti laški liberaluhi take reči v sredi sv. posta počenjati! Bo pa uže kaka šiba božja jutri prišla.

Vsaka prva reč je nevkretna in nekoliko težavna; tako je tudi predvčerajšnji korzo imel nekatere težave. Ljudij radovednih je na tisoče mrgolelo in gnetilo se po korzi in drugih ulicah. Kočij je bilo le malo in še te so kmalu odšle; maškar se je videlo prav redko in tudi sladkarij se nij metalo. Uzrokov je več. Prvič so se nekateri bali s kočijami na korzo priti, ker se je govorilo, da bo gotovo kaka „rabuka“ nastala. Drugič pa zopet za to, ker se je še letos prvi pot korzo na sredpostno nedeljo in ker je bil lep krasen spomladanski dan, ter se je gospoda na deželo po navadi odpeljala. — Reči se mora, da je korzo fliško naredil. Napravljaj se je s tem namenom, da bi bolje ubogi ljudje kaj za šopke in sladkarije zaslužili, kar pa nij bilo. Gotovo so pripomogle k temu nevspehu tržaške tercijalke. Saj so pa tudi v cerkev letali, da so se povsod stopnice za tri palce pri vходу zdrgnile. Tudi 19. na sv. Jožefa dan bi imel biti korzo; toda mislim, da bode le treba do družega prepusta čakati in masko v dimnik obesiti. V sredo se bodo v veliki vojašnici svetinje dajale, zvečer pa bode veliki ples v gledišči, kamor so povabljeni vse notablitate v Trstu.

Tihi večer v soboto v tržaški slovanski čitalnici je bil zopet dobro obiskan. G. Vuličević je predaval zopet o poeziji. Razlagal je prav lepo glas Slovanskih gosli, povedal je, da iz ene edine strune slovanskega goslarja izvirajo glasovi: junaštvo, ljubezen in žalost. Umel je svoj predmet tako čarovno okinčati, da mu je večkratna gromovita pohvala donela. V soboto pá, kakor se čuje, boče napraviti čitalnica krasno besedo, pri kateri bode občinstvo posebno pevski zbor iznenadil z lepimi narodnimi pesnami.

Domače stvari.

— (Iz Kranja) se nam poroča, da je nagle smrti umrl dekan Reš. Pokojni je bil duhoven zmernih političnih nazorov stare šole, spoštovan, kot duhoven od vseh strank.

— (K o z e) razsajajo še zmirom v Kranji in okolici.

— (Prvo sodsko obravnavanje) pred porotniki po novem kazenskem redu bode pri deželni sodnji prihodnji ponedeljek 23. marca.

— (Razpuščeni Virantovi humoristi) se bodo zdaj „in corpore“ vpisali v uže na pol mrtvo politično društvo „Slovenija“, da tam nadaljujejo svoje marnje. Tako vsaj se glasi od merodajnih komikerjev tega društva izdana parola!

— (Odlikovanje.) Cesar je v priznanje človekoljubnega delovanja podelil Baumbach Ani, posestnici lekarne v Celji, zlati križec za zasluge, s krono.

— (Z Rake) se nam piše: Požar 8. marca je bližnji krakovski hosti veliko škodo učinil. Pogorelo je nad 30 oralov gozda Kostanjevske grajščine. Da se požar nij dalje širil, je pripomogel raški župan, kateri je s svojimi odborniki sejo pričeti mislil, pa zapustivši zborovanje, je hitel z raškimi žandarmi ogenj gasiti, h katerim je tudi pristo-

pil naš vrli občanar in kupec g. G. Mavrer s kacími 20 kmeti, h katerim so se tudi pridružili še kostanjevski žandarji. Vsem ki so pomagali, hvalo! Onim pa, kateri so bili od župana prošeni na pomoč iti, a nijso šli, očitna graja. Pri tacihi prilikah se očitno pokaže, kdo ima kaj prave ljubezni do svojega bližnjega.

Razne vesti.

* (Redka starost.) V Pulji na Istrijanskem je umrl 7. t. m. starec, rojen leta 1769, tedaj 104 leta star. Več let je služil kot vojak pod Napoleonom I. Ko je bil 83 star se je oženil v drugič in ima vsega skupaj 19 otrok. Kot Napoleonov vojak je nosil medaljo, katero je dal kovati Napoleon III. v spomin na svojega velikega strijca.

* (Koliko košta kolera.) Lanska kolera je koštala mesto Trst, kakor se čita v izveštji mestne oblasti, 59.280 gld. 85 kr. ki so se potrosili, da bi se ta kužna pošast odvrnila.

* (Nesreča.) Vratislavski škof Fürster je prišel te dni na Dunaj, da bi se pomagal tepsti zoper konfesionalne postave. Toda nesreča je hotela, da je soba, kjer je prebival začela goreti, da je moral v drugo stanovanje. Na Pruskem ga rubijo, na Dunaji ga pa zažigajo.

* (Nij popolnem resnično.) V „Neue Fr. Presse“ beremo sledeče „poslano“: „Gospod urednik! Jaz konstatiram, da vaše poročilo, -da sem uže zdavnej umrl, nij popolnem resnično. Dr. H. Humpel“.

* (Fabrik za papir) je na svetu 3960, v katerih dela 90 tisoč mož in 180 tisoč žensk. 100.000 oseb kupuje cunje. Vsako leto se naredi 1800 milijonov funtov papirja od katerega se polovica porabi za tisk, 6. del za pisanje, 3. del za zavijanje. Po številu prebivalcev raznih držav porabi vsak Rus 1 funt papirja, Španjolec pol funta, Mehikanec in prebivalec srednje Amerike 2 funta, Avstrijanec, in Italijan 3 in pol funta, Francoz 7 funtov, Nemec 8 funtov, Anglež 11 in pol funta.

* (Velik ropot za nič.) Mirno mesto Mans na Francoskem je bilo zadnje dni po noči na enkrat zbujeno. Karmelitarice so plat zvona bile. Vse mesto je bilo po konci in je letelo proti samostanu. Samostanska vratarica je trdila, da je videla štiri roparje na strehi. Ko so ljudje bolje na tanko pogledali, so videli, da so na strehi le štirje mački, ki so prišli klostersko muco snubit. Ko se je to videlo, so se vsi ljudje začeli smejeti. Vratarica pa je dobila povelje, da ne sme več plat zvona biti, ako pridejo še mački snubit.

* (Trojni umor.) V Ameriki so se v neki vasi blizu Plimuta zgodili trije umori. Čevljar Lul je hotel obiskati svojega soseda Sturtevantu. A ko pride k njemu, ga najde v veži mrtvega. Glavo je imel v dve polovici preklano. Ko pride v hišo, najde tam na tleh truplo Sturtevantove gospodarice. Ves preplašen leti to naznaniti bratu Sturtevantovemu, a ko pride v njegovo sobo, ga najde v tri dele razsekanega. Ljudje so precej sodili, da je moral neki ropar to storiti. Pa kdo je bil ta ropar? Sodniki so ga našli: bil je stričnik od Sturtevantov. Umorjena brata Sturtevantu sta bila čez 80 let stara, gospodarica čez 70.

* („Baba je hudič.“) V Vandsburgu na Pruskem pride te dni enkrat neka ženska tamošnjega zdravnika klicati, da bi šel k njenemu otroku. Mož gre. V hiši one ženske se vsede k mizi, ter začne zdravila pisati. A naenkrat vrže baba poln pisker kropo nanj rekoč: Ti si mojega moža z mrzlo vodo umoril, jaz bom tebe pa z vrelo. Mož se prestraši, da pade v omotico; a komaj se predrami, je uže stala ona besna ženska s sekiro pred njim. Zdravnik se zažene na njo, ter jej izpulji sekiro iz rok. Baba pa skoči po razbeljene klešče, ter začne z njimi zdrav-

nika ščipati. Končno jo ta vendar premaga, vrže na tla, poklekne nanjo ter začne na pomaganje klicati. Ljudje priteko, sujejo žensko, in ubili bi jo bili, ko bi jo ne bili žandarji ubranili.

Peslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalescieri du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v žileh, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadulho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščnosti, skalno silo, ožost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleimach, 14. julija 1873.

Vašej Revalescieri imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleimach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalescieri. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Težnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravljenje.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specijerskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 7. marca 27. 46. 56. 89. 30.

V Gradci 7. marca 82. 26. 56. 52. 63.

Dunajska borza 18. marca.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	80	"
1860 drž. posojilo	103	50	"
Akcije narodne banke	966	—	"
Kreditne akcije	225	25	"
London	111	90	"
Napol.	8	91	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	25	"

Štev. 990.

Razglas.

V četrtek 26. t. m. popoldne ob 3. uri se bode v pisarnici bolnišničnega upravnika senožet Rakova jelsa, ležeča v davkarski občini trnovsko predmestje pod parc. štev. 906, ki meri 1 oral in 1319 □ sežnje in katera je lastnina bolnišničnega zaklada, po očitni dražbi prodala.

Tisti, kateri nameravajo to senožet kupiti, se tedaj vabijo k tej dražbi z dostavkom, da naj poprej ugodne dražbene pogoje in druga naznanila v gori imenovano pisarnico o navadnih uradnih urah poizvedet pridejo.

(60—2)

Vodstvo deželnih dobrotelnih naprav v Ljubljani dne 7. marca 1874.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Umrli v Ljubljani

od 12. do 16. marca.

Lišpeta Prek, branjevka, 54 let, na pljučni bolezni. — Blaž Butara, osebenjak, 68 let, na sušici. — Jera Kuhar, osebenjica, 67 l. in Bošt. Majdič, žel. čuvaj, 41 l., na pljučni bolezni. — Franc Strus, berač, 70 l. — Jurij Kuričnik, zidar, 42 l., na sušici. — Marj. Fajgel, osebenjica, 85 l., na razmzu. — Ana Rekar, konduktejev otrok, stara 2¹/₂ l., na kozah. — Ernst Galé, kontoarist in rezervlejtant, 22 let, na sušici. — Lišpeta Samotorčan, osebenjica, 64 l., na vodenici. — Andr. Ponikvar, učenec II. šole, na vnetji možgan. — Leopold Plahota, krojašk otrok, 5 mesecev na božjasti. — Fr. Kapelj, otrok delavca iz parnega mlina, 1 leto 2 meseca, na jetiki. — Ana Suhadobnik, jetničarjeva žena, 73 l. in Henrik Riesner, otrok privatnega uradnika, oba na pljučni bolezni. — Janež Prdan,

fabrišk delavec, star 18 let, na krvnem toku. — Šimen Rožič, delavec, 50 let, na jetiki. — Marjeto Volk, 68 let staro osebenjico je pa zadušilo.

Tujci.

17. marca.

Pri Stonu: Moravec, fabrikant iz Ajblja. — Šturm in Zupan z Gorenjskega. — Grabovec, uradnik iz Kranjske gore. — Mogolič, župnik z Dolenjskega. — Medved iz Zagorja. — Jakel iz Selc. — Rindflajš iz Poganik.

Pri Maliči: Bondi, Grbec, popotnika z Dunaja. — Mošik, e. kr. stotnik iz Rudolfovega. — Roter z Dunaja.

Pri Zamoreci: Stromer iz slov. Bistrice. — Alič Janez iz Karlovca. — Kovač France iz Velike Kaniže.

Lekarna Piccoli

„k angelju“.

Zdravniške droge, kemični in farmacevtični proizvodi na debelo in na drobno.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo proti poštnemu povzetju in stroške za imbalžo in ekspedicijo i. t. d. trpe gospodje komitenti.

Prodajalcem se daje navadna nagrada.

Izleček iz Chine in Coke.

Odkar je proti koncu sedemnajstega stoletja China in malo časa potem Coka v Evropi znana postala, je njijna vrednost tako hitro rastla in si je tako ime pridobila, kakor nobeno drugo zdravilo. Ta vrednost pa se je še povišala, ko sta leta 1820 Polletier in Cavenot iz omenjenih dveh predmetov izlekla chinino in l. 1859 dr. Paolo Mantegazze, profesor na kralj. padovanski univerziteti, kateri je bival več časa v Ameriki, razglasil jako učen spis, kako zdravilno moč ima Coka. Moj izleček, ki je narejen na podlagi teh dveh predmetov in iz najboljšega blaga, ki mi prihaja od vira, me deva v stan, da ponudim občinstvu in zdravniški vedi zdravilo, katero se more smatrati za eno najboljših sredstev, da se odpravi slabost življenja, katera se kaže v razdraženosti živcev; da se odžene lenoba, ki zavira reproduktivno zmožnost; da se pospeši cirkulacija, da se olajša prebavljivost, in da se podá raz-

ličnim organom in členom nova moč in novo življenje.

Tedaj je veliko in važnih sprememb v organizmu, v katerih izleček iz Chine in Coke podaje krepko pomoč; toda zares neobhodno potreben je pri slabosti želodca, ki odvisi od slabega prebavljenja, pri zdraviljenju perijodične mrzlice, pri tifoidih in pri vnetji, pri posebnih nervoznih boleznih, pri izcejanju in izgubljanju sokov itd. itd.

Rabljenje. Izleček iz Chine in Coke se jemlje vsaki dve uri po eno veliko žlico. Osobe, ki imajo močan želodec, morejo vzeti zaradi večje komoditete dve žlici na enkrat, zjutraj preden vstanejo, in zvečer, ko grejo v posteljo. Za otroke pri šestih ali sedmih letih zadostuje polovica, pri drugih pa se ali povečuje ali pomanjšuje kakor so ali otročji starosti ali mladeniški bliže.

Cena flaše 1 gld.

Pravo norveško dorševo jetrno olje,

naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno.

To zdravniško olje, najčistejša sorta, ki se dobi pri trgovcih, sorta, ki ima v sebi vse naravne obstanke, in sicer v izvorni razmeri, kakor jo zdravilna moč zahteva, se dobiva zmirom iz Bergena iz tako zanesljive roke, da se lahko garantira za njegovo nepopačenost. Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofelnemu, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam.

Kako se rabi: Otroci dobivajo iz početka po eno malo žlico. Odrasli pa jemljejo dve veliki žlici vsak dan, kadar pa se navadijo, jemljejo ga dvakrat in trikrat toliko, in sicer: zjutraj naj se vzame eno uro po zajutruku, ki obstaja iz par tas kave, ali še bolje želodove kave in mleka, popoldne med 5. in 6. uro pa zgoraj omenjena mera.

Snažnost ust in zob je z lepoto in zdravjem človekovim tesno zvezana.

Zobje ki se ne snažijo vsak dan, razširjajo neprijeten, večkrat zelo hud duh, se večkrat prevlečejo z nelepjo, večkrat umazano rečjo, in jih počasi kostno jedenje tako napade, da prouzročujejo najhujše bolečine in se z njimi ne da zvečiti.

Kot prvi nasledki tega sta slabo prebavljenje in shujšanje.

Od vsega tega obvaruje vsakdanje rabljenje

Ako se vzame še tretja mera, zgodi se to eno uro pred kosilom.

To rabljenje je dozda kazalo največ uspeha. Kar se tiče časa zdravljenja, se mora to prepustiti zdravnikovim določbam, ker se dobri nasledki po navadi še le v trih ali štirih tednih pokažejo in se za popolno ozdravljenje dotičnega trpljenja rabi večkrat štiri do šest mesecev.

Med zdravljenjem naj se strogo, pravilno živi, naj se ogiba vseh težko prebavljivih, tolstih, močno osoljenih, napenjačih in kislih jedij, kakor tudi vseh razburjajočih pijač.

Zdrava, lahko prebavljiva krepka hrana, zdrav zrak, to so poglavitni pogoji, katere zdravljenje terja in na katere se mora posebno paziti.

Edina zaloga za Kranjsko pri Gab. Piccoli, lekar „k angelju“, dunajska cesta, v Ljubljani.

Cena originalne flaše 80 kr. a. v.

Zobje in zobno meso.

moje ustne vode in mojega zobnega prahu, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedanjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren.

Cena flaše ustne vode 70 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr. a. v.

Voda lancasterske lilije.

(Lancaster's Lily-Water.)

Lilijeva voda je v elegantnem svetu tako rabljen toaletni predmet, da bi bilo vsako hvaljenje odvisno.

Le to je pri tem neobhodno potrebno, da se opozorijo nezne konsumentovke na to, da si izberejo dobro kvaliteto.

Rabljenje in izkušnja boste pokazale jasno, da je ena najboljših sort lilijeve vode brez dvoma ona; ki je znana pod imenom lancasterska lilijeva voda.

Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub, ter naredi, da vidoma zginejo.

Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in da ozdravi naglo pike, katere se naredé zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo.

Cena flaše 1 gld.

Da se zavaruje vsako ponarejevanje, prosijo se gospodje komitenti, da se pri nakupovanju obrnejo naravnost na lekarno Piccoli „k angelju“, v Ljubljani, dunajska cesta štev. 79.

(69—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.